

Vorbehouden handelingen en de wet BIG

De wet BIG (Wet op de beroepen in de Individuele Gezondheidszorg) heeft tot doel de patiënt te beschermen tegen ondeskundig handelen. Er zijn twee categorieën van beroepsbeoefenaren die in de wet nader beschreven staan, de zogenaamde artikel 3 en de artikel 34 beroepen.

Voor beide categorieën van beroepsbeoefenaren zijn registers ingesteld die onderling verschillen. De verschillen zijn:

Artikel 3:

Ingesteld en in stand gehouden door de overheid.

Systeem van periodieke registratie. De titel mag niet worden gevoerd en het beroep niet worden uitgeoefend als er geen inschrijving in het register is.

Artikel 34:

Ingesteld en in stand gehouden door de Beroepsverenigingen

Geen sanctie op het niet ingeschreven staan. De titel mag gevoerd worden en het beroep mag worden uitgeoefend indien voldaan is aan de opleidingsis.

Logopedisten vallen onder artikel 34 van de wet BIG. Bij de artikel 34 beroepen wordt de opleiding wettelijk vastgelegd en het gebied van deskundigheid omschreven. Gezamenlijke beroepsverenigingen hebben in 2000 een register ingesteld waarin onder andere de logopedisten zich hebben laten registreren. Dit is het Kwaliteitsregister Paramedici.

Vorbehouden handelingen

De wet BIG kent een regeling voor de zogenoemde vorbehouden handelingen. De vorbehouden handelingen moeten op deskundige wijze verricht worden, omdat zij bij ondeskundige uitvoering ernstige schade aan de patiënt kunnen toebrengen.

De vorbehouden handelingen staan opgesomd in artikel 36 van de wet BIG en zijn: heilkundige handelingen, verloskundige handelingen, endoscopieën, catheterisaties, injecties, puncties, narcose, het gebruik van radioactieve stoffen en ioniserende straling, electieve cardioversie, defibrillatie, elektronconvulsieve therapie, steenvergruizing, kunstmatige fertilisatie en het voorschrijven van UR-geneesmiddelen.

Artsen, tandartsen en verloskundigen zijn zelfstandig bevoegd om de vorbehouden handelingen uit te voeren.

Bevoegdheid en bekwaamheid

Een logopedist is niet zelfstandig bevoegd om deze handelingen uit te voeren. De wet BIG voorziet wel in de mogelijkheid dat een logopedist in opdracht van een zelfstandig bevoegde (arts) en onder voorwaarden een vorbehouden handeling kan uitvoeren. Een voorbeeld van een vorbehouden handeling waar een logopedist in het werk mee te maken kan krijgen is het uitvoeren van een FEES. Ook kunnen er andere risicovolle ingrepen plaatsvinden, zoals otoscopie en neuromusculaire elektrostimulatie.

De vorbehouden handeling moet altijd in opdracht van een arts plaatsvinden en de arts moet zich ervan verzekeren dat de logopedist bevoegd is de gevraagde handeling uit te voeren en zichzelf daarvoor ook bekwaam acht. Dit kan door middel van specifieke scholing of instructies van de arts.

De belangrijkste voorwaarde is echter altijd of je jezelf bekwaam acht om de handeling uit te voeren. Onbekwaam maakt onbevoegd en dus strafbaar.

Het gaat ook om meer dan alleen de techniek van het uitvoeren van de handeling. Je moet de consequenties van de handeling kunnen overzien en kunnen ingrijpen bij complicaties. Ook heb je de plicht om de uitvoering te weigeren als je in bepaalde gevallen het risico voor een bepaalde patiënt te hoog inschat. Met andere woorden: je kunt niet worden verplicht om in alle gevallen de voorbehouden handeling uit te voeren.

Als voorbeeld: als je als logopedist om een slikadvies wordt gevraagd, en hier nauwelijks ervaring mee hebt, dan moet je het geven van het advies weigeren. Als je de afgelopen jaren alleen maar met ouderen (senioren) hebt gewerkt, kun je ook niet zonder bij- en nascholing kinderen gaan behandelen. Er wordt in de wet BIG geen termijn genoemd hoe vaak en in hoeveel tijd een bepaalde handeling moet zijn uitgevoerd. Van belang is dus of je jezelf bekwaam acht om de handeling uit te voeren.